HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מנחת חוטא של כהנים [6] במנחת חוטא של ישראל מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת אי מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת ושיריה נאכלין אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת ושיריה נאכלין ת"ל [1] לכהן כמנחה לכהן כמנחה ולא לאשים כמנחה [2] הא כיצד קומץ קרב בעצמו ושירים קריבין בעצמן הא שתהא עבודתה כשרה בו מהכא נפקא מהתם נפקא [6] מנין [A] לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל [2] ובא בכל אות נפשו ושרת אי מהתם הוה אמינא ה"מ דבר שאין בא על חטא אבל דבר שבא על חטא אימא לא והא נמי מהכא נפקא מהתם נפקא [3] [3] וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה [5] בשגגה [2] מלמד שהכהן מתכפר על ידי עצמו אי מההוא הוה אמינא הני מילי בשוגג אבל [6] במזיד לא קמ"ל [7] במזיד היכי משכחת לה בזדון שבועה תניא אידך [3] ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת והקומץ קרב בפני עצמו והשירים קריבין בפני עצמן ר"א בר"ש אומר הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרין על בית הדשן א"ר חייא בר אבא הוי בה רבי יוחנן בית הדשן דהיכא [5] אי דלמעלה היינו אבוה [1] אי דלמטה יש לך דבר שקרב למטה א"ל רבי אבא דלמא לאיבוד אחיכו עליה וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דרבי אבין [4] כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל לאכילה הקשתיה ולא לדבר אחר מאי קא אמר אמר אביי הכי קא אמר כל מנחת כהן [1] לא תאכל חובתו כליל תהיה נדבתו א"ל רבא [2] סכינא חריפא מפסקא קראי אלא אמר רבא כל מנחת כהן כליל תהיה נדבתו לא תאכל חובתו ואיפוך אנא מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי שכן תדירה לא חטי בסים ריחיה אדרבה חובתו הוה ליה לרבויי שכן עשרון חובה הנך נפישן ורבנן האי כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל מאי עבדי ליה מיבעי להו לכדתניא אין לי אלא עליונה בכליל תקטר ותחתונה בלא תאכל מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה להלן בכליל תקטר אף כאן בכליל תקטר ומה כאן ליתן לא תעשה על אכילתו אף להלן ליתן לא תעשה על אכילתו בעי רבינא כהן שאכל מן האימורין [6] מה הוא לאו דזרות לא יאכל קודש וגרמא דגרסי' [5] בתרוייהו חד לא יאכל כי קודש הם וכהיא שמעתא גופא דמכות (דף יח.): מייתי לה גבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור ואם תאמר והיכי לקי הכא ובכריתות אלא דזרות הא מסיק התם במכות גבי עולה ה"מ היכא דחזי לכהנים הכא לכהנים נמי לא חזי וגבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור קאמר [7] [נמי] דכל היכא דקרינא ביה ולאכלו אותם אשר כופר בהם קרינא ביה וחד לא יאכל כי קודש [ד] הם ויש לייחס פירוש הקונטרס דהכא וגירסת הספרים דכריתות ודמכות [ר] (גם זה שם) דשייך ביה לאו דכל זר לא יאכל קודש אע"ג דכתיב בתרומה דילפינן קודש חט חט מתרומה דלאשכחנא בפרק הנסרפין (סנהדרין פד.) דליף מעילה מתרומה ולא

מנחת חוטא של כהנים אלא שהתם עבודה כשרה בו: [6] **אלא כמנחה.** דמשמע כמנחת חוטא של ישראל דאילו נאמר כמנחתו הוה משמע דקקאמרת מקיש חוצתו לנדבתו (והכא לא נאמר כו'): **לכהן כמנחה.** [1] כלומר כל שיש לכהן לעשות בה יהא כמנחת חוטא של ישראל דנקמצת: **ולא לאשים כמנחה.** לענין מזבח אין שוין מנחת חוטא של כהנים ומנחת חוטא של ישראל שבשל ישראל נאכלין ומנחת חוטא של כהנים קרינין: **ומקריב קרבנותיו.** של עצמו אפי' במשמר שאינו שלו: **דבר הבא על חטא.** כגון מנחת חוטא: **בחטאה בשגגה מלמד וכו'.** דהכי משמע וכפר הכהן על הנפש השוגגת אפי' על נפשו של עצמו וקאמר על חטאת אע"ג דאתי על חטא: **ה"מ בשוגג.** דדכתיב על הנפש השוגגת: **אבל במזיד.** כגון היכא דהוין נמי במזיד כגון אשם תרוסה ומשמיע קול לא יקריב בעצמו: **קמ"ל.** והיתה לכהן ממנחה דהאי קרא במנחת חוטא דשבועת העדות כתיב דעשה בו מזיד כשוגג: **דלמעלה.** אל י' התפוח ה) (הדשן) מנגלים שעל המזבח ליבריס [A] את הדשן לתפות נמלא לנגסוף מתפזר על בית הדשן. מ"ר ז"ל: **אלא אכיס הדשן דלמטה.** במקום שמשליך מורחה ונולה ותרומת הדשן אצל הכבש ושם היו נגלעים ושם היה מתפזר: **דלמא לאיבוד.** שאין לריכין שום הקטרה אלא לאיבוד מפזרן על בית הדשן שלמטה: **וכי יש לך דבר שקרב.** מתחילתו לאיבוד: **תני אבוה וכו'.** מימרא בפני עצמו. ע"א מ"ר ז"ל וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דר' אבין לעולם מתפזרת אבית הדשן דלמטה ודקא אמרת וכי יש לך דבר קרב [ב] (כבר) לאיבוד גזירת הכתוב היא דכתיב כל מנחת כו' לאכילה הקשתיו מנחת חוטא של כהנים למנחת נדבתו תרוייהו [1] אין נאכלות ולא לדבר אחר לענין הקרבה דשאני [1] מנחת חוטא שלו אין קריבין אלא מתפזרים אבית הדשן: **מאי קאמר.** היכי אמרינן מהאי קרא חובתו או נדבתו דבעי' למימר לאכילה הקשתיו: **לא תאכל חובתו.** מנחת חוטא אבל נקמצת כליל תהיה מנחת נדבתו שלא תהא נקמצת אלא מקטיר כולה כמנחת כהנים [2] כיון דאית בהך קרא תרוייהו חובתו ונדבתו הלכך מאי למימר לאכילה הקשתיו דמקיש הכא חובתו לנדבתו: **סכינא חריפא מפסקא קראי.** וכי יכול אדם להפסיק המקרא להעיל סופו לתחילתו בענין זה לא תאכל חובתו והדר תני [2] לאכילה הקשתיו כו': **ואיפוך אנא.** דאמינא נדבתו נקמצת: **ולא חובתו:** **מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי.** שיהא לה דין כהנים שאינה נקמצת משום דדמיא לכהנים: **שכן נדבתו תדירה.** שיכול להתנדב בכל יום כהנים שבאין בכל יום: **ולא חטי.** נדבתו וכהנים אין באין על חטא: **וכסיס ריחיה.** שנדבתו וכהנים בולין בשמן ולבונה וריחו נודף מה שאין כן במנחת חוטא. ע"א דבזה וזה כתיב [1] ריח ניחוח לאפוקי מנחת חוטא שאינה תדירה ובאה על חטא ואינה בולה בשמן ואין כתיב בה ריח ניחוח: **שכן באה עשרון.** בהכנים [2] לאפוקי נדבתו שיכול להביא כמה עשרונים שירלה: **חובה.** שמחוייב להביא כמו חובתו: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש דאמרי מנחת חוטא של כהנים כליל היא ואינה נקמצת הא לא תאכל מאי עבדי ליה ת"ל דאמר מאי [1] ריח ניחוח לאפוקי מנחת חוטא שאינה תדירה ובאה על חטא ואינה בולה בשמן ואין כתיב בה ריח ניחוח: **שכן באה עשרון.** בהכנים [2] לאפוקי נדבתו שיכול להביא כמה עשרונים שירלה: **חובה.** שמחוייב להביא כמו חובתו: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש דאמרי מנחת חוטא של כהנים כליל היא ואינה נקמצת הא לא תאכל מאי עבדי ליה כו': **לא תאכל חובתו כליל תהיה.** כל זר לא יאכל קדש:

מנחת חוטא של כהנים אלא שהתם עבודה כשרה בו: [6] **אלא כמנחה.** דמשמע כמנחת חוטא של ישראל דאילו נאמר כמנחתו הוה משמע דקקאמרת מקיש חוצתו לנדבתו (והכא לא נאמר כו'): **לכהן כמנחה.** [1] כלומר כל שיש לכהן לעשות בה יהא כמנחת חוטא של ישראל דנקמצת: **ולא לאשים כמנחה.** לענין מזבח אין שוין מנחת חוטא של כהנים ומנחת חוטא של ישראל שבשל ישראל נאכלין ומנחת חוטא של כהנים קרינין: **ומקריב קרבנותיו.** של עצמו אפי' במשמר שאינו שלו: **דבר הבא על חטא.** כגון מנחת חוטא: **בחטאה בשגגה מלמד וכו'.** דהכי משמע וכפר הכהן על הנפש השוגגת אפי' על נפשו של עצמו וקאמר על חטאת אע"ג דאתי על חטא: **ה"מ בשוגג.** דדכתיב על הנפש השוגגת: **אבל במזיד.** כגון היכא דהוין נמי במזיד כגון אשם תרוסה ומשמיע קול לא יקריב בעצמו: **קמ"ל.** והיתה לכהן ממנחה דהאי קרא במנחת חוטא דשבועת העדות כתיב דעשה בו מזיד כשוגג: **דלמעלה.** אל י' התפוח ה) (הדשן) מנגלים שעל המזבח ליבריס [A] את הדשן לתפות נמלא לנגסוף מתפזר על בית הדשן. מ"ר ז"ל: **אלא אכיס הדשן דלמטה.** במקום שמשליך מורחה ונולה ותרומת הדשן אצל הכבש ושם היו נגלעים ושם היה מתפזר: **דלמא לאיבוד.** שאין לריכין שום הקטרה אלא לאיבוד מפזרן על בית הדשן שלמטה: **וכי יש לך דבר שקרב.** מתחילתו לאיבוד: **תני אבוה וכו'.** מימרא בפני עצמו. ע"א מ"ר ז"ל וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דר' אבין לעולם מתפזרת אבית הדשן דלמטה ודקא אמרת וכי יש לך דבר קרב [ב] (כבר) לאיבוד גזירת הכתוב היא דכתיב כל מנחת כו' לאכילה הקשתיו מנחת חוטא של כהנים למנחת נדבתו תרוייהו [1] אין נאכלות ולא לדבר אחר לענין הקרבה דשאני [1] מנחת חוטא שלו אין קריבין אלא מתפזרים אבית הדשן: **מאי קאמר.** היכי אמרינן מהאי קרא חובתו או נדבתו דבעי' למימר לאכילה הקשתיו: **לא תאכל חובתו.** מנחת חוטא אבל נקמצת כליל תהיה מנחת נדבתו שלא תהא נקמצת אלא מקטיר כולה כמנחת כהנים [2] כיון דאית בהך קרא תרוייהו חובתו ונדבתו הלכך מאי למימר לאכילה הקשתיו דמקיש הכא חובתו לנדבתו: **סכינא חריפא מפסקא קראי.** וכי יכול אדם להפסיק המקרא להעיל סופו לתחילתו בענין זה לא תאכל חובתו והדר תני [2] לאכילה הקשתיו כו': **ואיפוך אנא.** דאמינא נדבתו נקמצת: **ולא חובתו:** **מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי.** שיהא לה דין כהנים שאינה נקמצת משום דדמיא לכהנים: **שכן נדבתו תדירה.** שיכול להתנדב בכל יום כהנים שבאין בכל יום: **ולא חטי.** נדבתו וכהנים אין באין על חטא: **וכסיס ריחיה.** שנדבתו וכהנים בולין בשמן ולבונה וריחו נודף: ל"א בזה ובזה כתיב ריח ניחוח: לאפוקי מנחת חוטא שאינה תדירה ובאה על חטא ואינה בולה בשמן ואין כתיב בה ריח ניחוח: **שכן באה עשרון.** בהכנים [2] לאפוקי נדבתו שיכול להביא כמה עשרונים שירלה: **חובה.** שמחוייב להביא כמו חובתו: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש דאמרי מנחת חוטא של כהנים כליל היא ואינה נקמצת הא לא תאכל מאי עבדי ליה ת"ל דאמר מאי [1] ריח ניחוח לאפוקי מנחת חוטא שאינה תדירה ובאה על חטא ואינה בולה בשמן ואין כתיב בה ריח ניחוח: **שכן באה עשרון.** בהכנים [2] לאפוקי נדבתו שיכול להביא כמה עשרונים שירלה: **חובה.** שמחוייב להביא כמו חובתו: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש דאמרי מנחת חוטא של כהנים כליל היא ואינה נקמצת הא לא תאכל מאי עבדי ליה כו': **לא תאכל חובתו כליל תהיה.** כל זר לא יאכל קדש:

אי דלמטה. פי' בקונטרס על שפך הדשן בחוץ וקשה א"כ הוי נפסל ביוצא אלא נראה בעזרה במקום ששם פרים ושעירים נשרפין כדאמר בפרק טבול יום (זבחים קד:) **דשלא דשיים הן והא דתנן בפרק** היה טוטל (פסוקה דף כג.) ומנחתה מתפזרת אבית הדשן שם היתה ולא נפסלה ביוצא [6] ור"ת מפרש במקום שמניחין תרומת הדשן אצל הכבש ולא יתכן דתרומת הדשן קודם תמיד היה ואחר התמיד היו מקריבין קרבנות ומנחות ואז כבר נלטנו: **ויש** לך דבר שקרב **למטה.** ואע"ג דאיכא רלפת העזרה דנתקדשה לר' יהודה (זבחים דף נט.) אין זה למטה והיינו אבוה: **ויש** לך דבר שקרב **לאיבוד.** ואע"ג דאיכא שמי הלחם הבאין בפני עצמן דלשריפה קתימין כדאמרי' בהתכלת (לעיל דף מו:) שאני התם דעיקר מלוותן עם הכבשים לאכילה:

לאכילה הקשתיו. דאיתקש מנחת חוטא לחביתין לענין אכילה ולא להקרבה שזה לאיבוד וזה כליל: **מאי** קאמר. דהא כליל נמי כתיב ביה אלמא לכליל נמי הוקשה הכי קאמר כלומר המי קרא לאו בחלא מנחה דאי בחלא מנחה לכתוב כליל ויעשתוק דלא סביר ליה הא דמסקינן לקמן משום לאו אלא לא תאכל קאי אמנחת חוטאו וכליל תהיה אנדבתו כמו שמפרש אביי ורבא ואתרוייהו פריך ואיפוך אנא ומה שהקדים אביי לא תאכל לכליל תהיה כדי לקיים וכל מנחת כהן אכולהו מנחות דהכי קאמר אביי לא תאכל חובתו לאו חובתו דווקא קאמר אלא כלומר אף חובתו וכל שכן נדבתו אבל כליל תהיה אנדבתו דווקא קאי ורבא לא מייש בהא דשפיר מקיים יג) וכל דמנחות הוקשו לחביתין הך לענין כליל והך לענין לא תאכל:

ובסים ריחיה. פירש בקונטרס בחד ליטנא דכתיב במנחת נדבה וחביתין ריח ניחוח מה שאין כן במנחת חוטא וקשה דלא תסיב שמן ולבונה לכך נראה כלשון אחר שפירש המיניהו בסים ריחיה:

ורבנן האי כל מנחת כו'. היינו בין רבנן בין ר"ש דפליגי עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון: **לאו** דזרות. פי' בקונט' וכל זר לא יאכל קודש [וכפירושו] משמע בפ"ק דכריתות (דף ד:) גבי אכל חלב מן המוקדשים דקאמר רבי יהודה לוקה שלש וחטיב מרי לאוין דאכל וחד דכתיב וכל זר לא יאכל קודש וכן בפ' בתרא דמכות (דף יח.) אמר רבא זר שאכל מן העולה לפני זריקה חוץ לזמומה לר"ש לוקה חמש ופריך ליליקי נמי משום וכל זר לא יאכל קודש וכן בפ' בתרא דהחוא קרא בתרומה כתיב כדמוקי ליה בפרק י' יוחסין (קידושין דף סט:) יד) וכתיב לעיל מיניה מוסב ושכיר לא יאכל קודש וגרמא דגרסי' [5] בתרוייהו חד לא יאכל כי קודש הם וכהיא שמעתא גופא דמכות (דף יח.): מייתי לה גבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור ואם תאמר והיכי לקי הכא ובכריתות אלא דזרות הא מסיק התם במכות גבי עולה ה"מ היכא דחזי לכהנים הכא לכהנים נמי לא חזי וגבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור קאמר [7] [נמי] דכל היכא דקרינא ביה ולאכלו אותם אשר כופר בהם קרינא ביה וחד לא יאכל כי קודש [ד] הם ויש לייחס פירוש הקונטרס דהכא וגירסת הספרים דכריתות ודמכות [ר] (גם זה שם) דשייך ביה לאו דכל זר לא יאכל קודש אע"ג דכתיב בתרומה דילפינן קודש חט חט מתרומה דלאשכחנא בפרק הנסרפין (סנהדרין פד.) דליף מעילה מתרומה ולא

לכהן כמנחה. דמה שתלוי לעשות בכהן במנחת חוטא של ישראל כלומר דנקמצת: **ולא לאשים.** במנחת חוטא דהך ולאי [לא תאכלן]: **קרבנותיו.** שהוא מחוייב **בכל עם.** ומפילו במשמרה שאינו שלו: **ובא בכל אות נפשו.** וכ"ד מקומות נקראו [בהמים] לוים ל): **בחטאה בשגגה.** דמלכתיב על הנפש השוגגת למה לי בחטאה בשגגה אלא הכי קאמר אפי' חטא נפשו של [כהן] יכפר על נפשו: **בשוגג.** חטאת לחטיא על השוגג: **אבל.** חטאת לחטיא על מזיד כגון מנחת חוטא דכתיב [בשמיעת קולן] מ) ואמרי' בכריתות (מ:) תרבעה מביאתן על הזדון בשגגה (בשמיעת הקול) מדלא כתיב ועבלה: **אימא לא.** לכפר הוא [בעצמו]: **אי דלמעלה.** הלבור על גבי המזבח כלומר שמקריב הבשרים על גבי מזבח היינו אבוה: **אי דלמטה.** על שפך הדשן [בעזבה]: **יש לך דבר שקרב לאיבוד.** שיפריחו לגמתילה לכך: **תני אבוה דרבי אבין.** לתרוצי טעמא דלאב"ש דודאי לאיבוד הקרב: **לאכילה הקשתיו.** מנחת כהן לחביתין אלא בשמן **לא תאכל.** מהדר אמנחת חוטאו של כהן כלומר לא תאכל וכליל נמי הוי ואי כולה קרא בחלא מנחה אמאי יודעינא דלא תאכל: **סכינא חריפא מפסקא קראי.** לגוואי כלומר דדרים קיפה דקרא לריפה: **ואיפוך אנא.** דמוכחת כליל ולא נדבתו: **מסתברא נדבתו הוי ליה לרבויי.** לאיות כליל כתביתין: **שכן תדירה.** שיכול להתנדב בכל יום כהנים שבאין בכל יום: **וכסיס ריחיה.** כאמר כתוב בפ' שבדפוסים): **שכן עשרון.** חביתין וחוטאין אין יכול להביא אלא עשרון אחד אבל נדבה יכול להתנדב עד ס' עשרונים בכלי אחד [ולקמן הג:]: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש ואמרי דמנחת כהנים אינה נקמצת אלא הא קרא מאי דרשי ביה: **עליונה.** חביתין כתיב בהו [ולקמן ו] כליל תקטר ועל אכילתה אינו עובר בלאו: **מתחתונה.** שאר מנחת כהנים למטה בכל אכילתן: **מנין ליתן בו.** שיהיו שניהם כליל ולא תעשה על אכילה: **כליל.** תקטר [שם]: **כליל.** תהיה [שם]: **מן האימורים.** כליות ויותרת הכבד: **לאו דזרות.** וכל זר לא יאכל קדש [שם כג]:

מנחת חוטא של כהנים [6] במנחת חוטא של ישראל מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת אי מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת ושיריה נאכלין אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת ושיריה נאכלין ת"ל [1] לכהן כמנחה לכהן כמנחה ולא לאשים כמנחה [2] הא כיצד קומץ קרב בעצמו ושירים קריבין בעצמן הא שתהא עבודתה כשרה בו מהכא נפקא מהתם נפקא [6] מנין [A] לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה ת"ל [2] ובא בכל אות נפשו ושרת אי מהתם הוה אמינא ה"מ דבר שאין בא על חטא אבל דבר שבא על חטא אימא לא והא נמי מהכא נפקא מהתם נפקא [3] [3] וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה [5] בשגגה [2] מלמד שהכהן מתכפר על ידי עצמו אי מההוא הוה אמינא הני מילי בשוגג אבל [6] במזיד לא קמ"ל [7] במזיד היכי משכחת לה בזדון שבועה תניא אידך [3] ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת והקומץ קרב בפני עצמו והשירים קריבין בפני עצמן ר"א בר"ש אומר הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרין על בית הדשן א"ר חייא בר אבא הוי בה רבי יוחנן בית הדשן דהיכא [5] אי דלמעלה היינו אבוה [1] אי דלמטה יש לך דבר שקרב למטה א"ל רבי אבא דלמא לאיבוד אחיכו עליה וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד תני אבוה דרבי אבין [4] כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל לאכילה הקשתיה ולא לדבר אחר מאי קא אמר אמר אביי הכי קא אמר כל מנחת כהן [1] לא תאכל חובתו כליל תהיה נדבתו א"ל רבא [2] סכינא חריפא מפסקא קראי אלא אמר רבא כל מנחת כהן כליל תהיה נדבתו לא תאכל חובתו ואיפוך אנא מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי שכן תדירה לא חטי בסים ריחיה אדרבה חובתו הוה ליה לרבויי שכן עשרון חובה הנך נפישן ורבנן האי כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל מאי עבדי ליה מיבעי להו לכדתניא אין לי אלא עליונה בכליל תקטר ותחתונה בלא תאכל מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה להלן בכליל תקטר אף כאן בכליל תקטר ומה כאן ליתן לא תעשה על אכילתו אף להלן ליתן לא תעשה על אכילתו בעי רבינא כהן שאכל מן האימורין [6] מה הוא לאו דזרות לא יאכל קודש וגרמא דגרסי' [5] בתרוייהו חד לא יאכל כי קודש הם וכהיא שמעתא גופא דמכות (דף יח.): מייתי לה גבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור ואם תאמר והיכי לקי הכא ובכריתות אלא דזרות הא מסיק התם במכות גבי עולה ה"מ היכא דחזי לכהנים הכא לכהנים נמי לא חזי וגבי זר שאכל מחטאת ואשם לפני זריקה פטור קאמר [7] [נמי] דכל היכא דקרינא ביה ולאכלו אותם אשר כופר בהם קרינא ביה וחד לא יאכל כי קודש [ד] הם ויש לייחס פירוש הקונטרס דהכא וגירסת הספרים דכריתות ודמכות [ר] (גם זה שם) דשייך ביה לאו דכל זר לא יאכל קודש אע"ג דכתיב בתרומה דילפינן קודש חט חט מתרומה דלאשכחנא בפרק הנסרפין (סנהדרין פד.) דליף מעילה מתרומה ולא

מן וגדיין אשר תדור [בהמים יג]:

רש"י כת"י

לכהן כמנחה. דמה שתלוי לעשות בכהן במנחת חוטא של ישראל כלומר דנקמצת: **ולא לאשים.** במנחת חוטא דהך ולאי [לא תאכלן]: **קרבנותיו.** שהוא מחוייב **בכל עם.** ומפילו במשמרה שאינו שלו: **ובא בכל אות נפשו.** וכ"ד מקומות נקראו [בהמים] לוים ל): **בחטאה בשגגה.** דמלכתיב על הנפש השוגגת למה לי בחטאה בשגגה אלא הכי קאמר אפי' חטא נפשו של [כהן] יכפר על נפשו: **בשוגג.** חטאת לחטיא על השוגג: **אבל.** חטאת לחטיא על מזיד כגון מנחת חוטא דכתיב [בשמיעת קולן] מ) ואמרי' בכריתות (מ:) תרבעה מביאתן על הזדון בשגגה (בשמיעת הקול) מדלא כתיב ועבלה: **אימא לא.** לכפר הוא [בעצמו]: **אי דלמעלה.** הלבור על גבי המזבח כלומר שמקריב הבשרים על גבי מזבח היינו אבוה: **אי דלמטה.** על שפך הדשן [בעזבה]: **יש לך דבר שקרב לאיבוד.** שיפריחו לגמתילה לכך: **תני אבוה דרבי אבין.** לתרוצי טעמא דלאב"ש דודאי לאיבוד הקרב: **לאכילה הקשתיו.** מנחת כהן לחביתין אלא בשמן **לא תאכל.** מהדר אמנחת חוטאו של כהן כלומר לא תאכל וכליל נמי הוי ואי כולה קרא בחלא מנחה אמאי יודעינא דלא תאכל: **סכינא חריפא מפסקא קראי.** לגוואי כלומר דדרים קיפה דקרא לריפה: **ואיפוך אנא.** דאמינא כליל כתביתין: **מסתברא נדבתו הוי ליה לרבויי.** לאיות כליל כתביתין: **שכן תדירה.** שיכול להתנדב בכל יום כהנים שבאין בכל יום: **וכסיס ריחיה.** כאמר כתוב בפ' שבדפוסים): **שכן עשרון.** חביתין וחוטאין אין יכול להביא אלא עשרון אחד אבל נדבה יכול להתנדב עד ס' עשרונים בכלי אחד [ולקמן הג:]: **ורבנן.** דפליגי עליה דר"ש ואמרי דמנחת כהנים אינה נקמצת אלא הא קרא מאי דרשי ביה: **עליונה.** חביתין כתיב בהו [ולקמן ו] כליל תקטר ועל אכילתה אינו עובר בלאו: **מתחתונה.** שאר מנחת כהנים למטה בכל אכילתן: **מנין ליתן בו.** שיהיו שניהם כליל ולא תעשה על אכילה: **כליל.** תקטר [שם]: **כליל.** תהיה [שם]: **מן האימורים.** כליות ויותרת הכבד: **לאו דזרות.** וכל זר לא יאכל קדש [שם כג]:

מסורת הש"ס

6) כ"ק קט:, כ) יומא ק. סוטה כב. מוספתא סוטה פ"ב ה"ז, ג) [נ"ב קיח: ערכין כו.], ד) מכ"ל כמנחתו דאילו נאמר כמנחתו כו' מקיש חוטאו לנדבתו והכא כו' [ושיין לדף עג.:], ה) כ"ק מ"ז, ו) תמציתו. 5"ק, ז) כ"ל דשרי רש"ק וגירסת כ"ק דשרי, ח) כיון דאיירי בהם קרא בתרוייהו חוטאו. 5"ק, ט) תני כלול תהיה כו' והם"ל. 5"ק, י) [ויקרא ו], יא) כתמיתין. 5"ק, יב) כ"ל של זה בזה לא, יג) [בפרק אלו הן הלוקין מכות ח. ע"ש בגמ"י יח:: ד"ה לאוכל עולה], יד) חולין כד:, טו) ויקרא ה, טז) וכן פירש"י שלפנינו ועיין רש"ק, יז) גי' כ"ק וכתיב בתרים תוסב כהן ומכיר, יח) [וכ"כ רש"י במכות יח. וכ"כ תוס' שם בשם רש"י ע"ש ד"ה ולילקן], יט) כ"ק, כ) כ"ק מוסק מיהת דתמכות דלא שייך ביה בהם לאו דכל זר לא יאכל קדש ע"ש,

הגהות הב"ח

(ה) גמ' אבל אמזיד לא וכו' היכי מסמתת לה ר"ש בתמיה ומסני בזדון שבועה כו' וק"ל:

גליון הש"ם

גמ' בשגגה מלמד שהכהן מתכפר ע"י עצמו. עי' לקמן קט ע"ס:

מוסף רש"י

לכהן כמנחה. לענין עבודת כהן שהעונה קמיצה, ולא לאישים כמנחה (סוטה כב.). שבא ומקריב. אם נדר קרבן אז סהיה מוקל עליו חטאת ואשם חוטה מקריב לף במשמר שאינו שלו (ב"ק קפ:). הקומץ קרב בעצמו והשיריים קריבין בפני עצמן. כהן המעמיד הקדש בלבי לוים שמניא מנחת חוטא וחמצ בה במנחת חוטא וחיתה לכהן כמנחה. כלומר אם חוטא זה כהן הוא הרי היא כמנחת ישראל, מה מנחת ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת, אי מה מנחת ישראל שריה נאכלין אף זו שריה נאכלין ת"ל וכל מנחת כהן כליל תהיה, הא כיצד הקומץ קרב בעצמו והשירים קריבים בעצמן דברי ר' שמעון, רבי"ש אומר הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרין אבית הדשן מקום שנתמין שם תרומת הדשן והעלה והיינו אבי המזבח (יבמות ק.).

רבינו גרשום

ת"ל לכהן כמנחה. כלומר שצריך לעובדה הכהן לקמרץ אותה כשאר מנחות: ולא לאש' כמנחה דעלמא. כלומר שיהא הקומץ [קרב] והשאר נאכל אלא כולה כליל: ומקריב קרבנותיו. של עצמו אפילו שלא בזמן משמרתו. על הנפש השוגגת אפי' על שגגתו: אבל במזיד אימא לא קמ"ל והיתה לכהן דהאי אשבועת העדות כתיב דעשה בה מזיד כשוגג: אי דלמעלה. על הדשן וגחלים שעל גבי המזבח: דילמא לאבוד. שאין צריכין הקטר אלא לאבוד: לאכילה הקשתיו. לחביתי כ"ג שלא תהא נאכלת כחביתין ולא לדבר אחר שתהא טעונה הקטר כחביתין אלא הולכ' לאיבוד: סכינא חריפא למיפסק קראי. כלומר וכי יכול אדם להפוסק הכתוב להטיל סופו לתחלתו כזה הענין: מסתברא נדבתו הוה ליה לרבויי להקישה לחביתין שכן נדבתו תדירה. יכול להביא בכל יום כחביתין שבאין בכל יום. לא חטא נדבתו וחביתין אינן על חטא: וכסי ריחיה. שנדבתו וחביתין באין בלולין בשמן וריחו נודף: ל"א בזה ובזה כתיב ריח ניחוח: לאפוקי חובתו דאינו תדיר שאינו חוטא בכל יום. ובא על חטא. ואינו בלול בשמן ואין כתוב בו ריח ניחוח: שכן בא עשרון. כחביתין: חובה. וחייב להביא לאפוקי נדבתו שיכול להתנדב כמה עשרונים שירצה: ורבנן. דסבירא להו דכולה כליל האי לא תאכל מאי עבדי ליה כו': לאו דזרות. כל זר לא יאכל קדש:

עין משפט נר מצוה

יט א ב מי' פ"ד מהל' כלי המקדש הלכה ז:

תורה אור השלם

1. וכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא מֵאַחַת מֵאֵלֶּה וְנִסְלַח לוֹ וְהִיְתָה לַכֹּהֵן כַּמִּנְחָה: ויקרא ה יג
2. וְכִי יְבָא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא גָר שָׁם וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר: דברים יח ו
3. וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת בְּחַטְּאָה בְּשֹׁגְגָה לִפְנֵי יְיָ לְכַפֵּר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ: במדבר טו כח
4. וְכָל מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל: ויקרא ו טז

שיטה מקובצת

6) כתנים למנחת חוטא: ב) ולא לאשים כמנחה. גליון כמנחה דעלמא. כלומ' שיהא הקומץ נקטר והשאר נאכל אלא כולה כליל. הרגמ"ה: ג) וכפר. לקמן דף ק"ט והוריות דף ד' דורש בע"א: ד) מתיבות במזיד כו' עד שבועה נמחק: ה) אי דלמעלה היינו אבוה. א"ת אימא דלר"ש עקיבי אותם ע"ג המערבה וי"ל דבפני עצמן משמע שלא במקום המערבה והיינו תפוח מיהו קשה דאמרינן בפרק נפשאין על האנוסה כחנת שנתערבה ולדה כו' נתנים עליו חומרי כהנים כו' למאי הלכתא אמר רב פפא למנחתו נקמצת כו' ופריך איקרי כאן כל שמנמנו לאשים כו' ומשני כראב"ש דאמר מתפזרין כו' ואפ' רבנן כו' ומאי קא פריך איקרי כאן כל שמנמנו לאשים כו' הלישנא דשירים קריבין בפני עצמן משמע ע"ג תפוח דלא ע"ג המערבה וצריך לומר דע"ג התפוח הוי דשן חם שקורין אותו רמץ והוי שפיר הקטרה. מיהו תימה דהתם קשה מה תקנה היא זו לפוזה ע"ג הדשן דילמא מנחת כהנים היא ובביא היא בולה הקטרה ואי לא הוי חסירה דפסולה וי"ל דהכא מודו א) דצריך ואין לו תקנה בין לר"א ובין לרבנן. תו"ח. אי דלמעלה פי' שעל התפוח היינו אבוה ר"ש דאמר המקומץ קרב בעצמו והשיריים קריבין בעצמן וע"כ אינו ר"ל שיהא קרב על המערבה דא"כ לאו היינו לעצמו אלא ע"כ על גבי תפוח קאמר שהי' שם אפר חם והשיריים נקטרים שם: ו) אי דלמטה פי' אבית הדשן שהיה בעזרה שהיו שורפין פסולי קדשי קדשים: ז) לא תאכל חובתו כליל תהי' נדבתו. והכריחו לזה מדלא כתיב כליל תהיה ולישתוק ומדכתיב נמי לא תאכל ש"מ דדרשינן הכי: לא תאכל חובתו כו' אמר רבא כו'. יש לתמוה מה יש חילוק בין הני לישני ומאי דעתיה דאמורא קמא שסרס את המקרא וי"ל שדעת התלמוד דקרא דוכל מנחת כהן קאי אקרא דלעיל דמיירי בחובה שהרי חביתין היא חובה לכך נראה לו לומר וכל מנחת כהן חובה הוה לא תאכל ורבא נראה לו דוחק לסרס המקרא דוחק לומר דוכל מנחת כהן קאי אנדבה כמו אחובה אע"ג דקרא דלעיל בחובה משתעי הא"ק וכל מנחת כהן בין נדבה בין חובה כליל תהיה לנדבתו לא תאכל חובתו ואינו נראה לו דוחק כיון דקרא בחובה: ח) האימורין מהו: ט) כמנחה כל תיבת כלומר ל"ש: י) על תפוח: יא) עם הדשן: יב) תיבת כבר נמחק: יג) מקיים דכל: יד) הם וי"ל דלא דמי דהתם כולה קרבן לא חזי לכהנים ולא קרינא ביה בבשר ואכלו אותם אשר כופר אבל הכא (והתם) קרינן ביה בבשר ואכל ועוד יש לישב כו':

א) נגאה ל"ל וי"ל דסמ"ל דאמר כתם דהכא אפ' רבנן מודו ר"ל דמודו לגריס.